

Asielaanvragen

Asielzoekers in België mogen in het land verblijven en genieten in principe materiële steun gedurende de periode waarin hun aanvraagdossier wordt onderzocht.

De Dienst Vreemdelingenzaken registreert de asielaanvraag, terwijl Fedasil, het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers, de materiële steun (huisvesting, maaltijden en andere diensten) toekent. Sommige opvangstructuren worden rechtstreeks door Fedasil beheerd, andere door zijn partners.

Naast de Dienst Vreemdelingenzaken en Fedasil treden nog andere actoren op bij de behandeling van een asielaanvraag: het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS), en in geval de asielaanvrager in beroep gaat, de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RVV) en de Raad van State.

Het Rekenhof heeft een onderzoek gevoerd om na te gaan of de Dienst Vreemdelingenzaken en Fedasil bij de uitvoering van hun opdrachten kunnen vertrouwen op de informatie van het wachtregister. Dat register, waarin de asielzoekers worden ingeschreven, werd specifiek opgericht om het statuut van de asielzoekers te kunnen opvolgen.

De Dienst Vreemdelingenzaken moet zo snel mogelijk op de hoogte worden gebracht van gebeurtenissen die de administratieve toestand van de asielzoekers wijzigen, zodat hij de nodige maatregelen kan nemen. Wat Fedasil betreft, kan enkel een goede informatieverbreiding ervoor zorgen dat hij het opvangnetwerk optimaal kan beheren en zo snel mogelijk de plaatsen kan vrijmaken opdat personen die in het wachtregister staan de materiële steun ontvangen waarop ze recht hebben.

Uit de audit blijkt dat het CGVS, de RVV en de Raad van State de nuttige informatie in het wachtregister registreren, maar dat de registraties van de RVV en de Raad van State nog voor verbetering vatbaar zijn.

Globaal genomen ontvangt de Dienst Vreemdelingenzaken de informatie die hij nodig heeft en ontvangt hij die ook op tijd. De dienst heeft zich zo georganiseerd dat de tekortkomingen van het wachtregister worden opgevangen.

Fedasil daarentegen kan momenteel niet alle informatie terugvinden die het nodig heeft om te bepalen wanneer het recht op opvang stopt. Het gaat om beroepschriften en beslissingen die betrekking hebben op de Dienst Vreemdelingenzaken, het CGVS, de RVV of de Raad van State.

Het Rekenhof formuleert verschillende aanbevelingen om het wachtregister beter af te stemmen op de informatiebehoeften van Fedasil.

Bovendien is de toegang tot de beschikbare informatie niet op een doelmatige en doeltreffende wijze gegarandeerd bij Fedasil en zijn partners en volstaat deze informatie niet altijd om het recht op materiële steun te kunnen opvolgen.

Elke opvangstructuur, of die nu door Fedasil wordt beheerd of niet, moet immers zelf het recht op materiële steun opvolgen en het moment bepalen waarop dat recht stopt.

Deze gedecentraliseerde organisatie kan enkel werken als elke opvangstructuur toegang heeft tot de nodige informatie. Fedasil moet bovendien controleren of die opvolging over het hele netwerk op dezelfde manier is verzekerd.

Het Rekenhof heeft in dat verband vastgesteld dat de toegang tot de informatie uit het wachtregister en het gebruik dat ervan wordt gemaakt, veel verschillen tussen de opvangstructuren onderling.

Terwijl elke opvangstructuur een juridische toegang (machtiging) en een fysieke toegang zou moeten hebben tot het register, hebben sommige structuren wel een juridische toegang maar geen fysieke toegang of omgekeerd. Andere structuren hebben dan weer noch een juridische noch een fysieke toegang.

Niet alle structuren die fysieke toegang hebben, gebruiken die ook.

Volgens het Rekenhof moet een efficiëntere informatiedoorstroming kunnen zorgen voor een verbetering van de omstandigheden waarin Fedasil en zijn partners hun opdrachten uitvoeren en voor een vermindering van de administratieve last die ze dragen.

Dat kan op twee manieren worden bereikt.

Ofwel behoudt men de gedecentraliseerde organisatie en zal Fedasil zich in samenwerking met de dienst van het rijksregister ervan moeten vergewissen dat alle opvangstructuren van zijn netwerk beschikken over een juridische en fysieke toegang tot de gegevens van het wachtregister en dat ze die informatiebron gebruiken.

Ofwel wordt de opvolging van het recht op materiële steun bij Fedasil gecentraliseerd en moet zijn centrale administratie aan elke opvangstructuur een staat verzenden van de administratieve toestand van de asielzoekers die ze huisvest. Fedasil zou zijn partners aldus op de hoogte brengen van de gevallen waarin het recht op materiële steun eindigt en zou op die manier de capaciteit en de bezetting van het opvangnetwerk van nabij kunnen volgen.

Voor het Rekenhof biedt een gecentraliseerde opvolging de beste garantie dat de wettelijke bepalingen en de bepalingen voor een gelijke behandeling van de rechthebbenden op materiële steun worden nageleefd. Het is eveneens de meest efficiënte oplossing.

In haar antwoord benadrukt de staatssecretaris voor Asiel en Migratie dat de bevoegdheden asiel, migratie en opvang nu zijn samengebracht, wat nog niet het geval was toen de audit werd uitgevoerd. Door die bevoegdheden samen te brengen, zal het makkelijker zijn om tot synergieën te komen tussen de verschillende instanties die bij de asielprocedure en de opvang van asielzoekers zijn betrokken. In dat kader kondigt de staatssecretaris aan dat er een werkgroep komt die zich zal buigen over de uitwisseling van informatie tussen de asielinstanties en Fedasil, en dat de diverse administraties daarbij een actieve rol zullen spelen.